

Café Evropa | REPORT

BUDOUCNOST ENERGETIKY V ČESKU – JAK DÁLE SNIŽOVAT ZÁVISLOST NA FOSILNÍCH PALÍVECH?

Barbora Kociánová

Květen 2023

EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM je neziskový, nepolitický a nezávislý think tank, který se zaměřuje na evropskou integraci a soudržnost. EUROPEUM přispívá k posilování demokracie, bezpečnosti, stability, svobody a solidarity napříč Evropou a aktivnímu vystupování České republiky v Evropské unii. EUROPEUM provádí původní výzkum, organizuje veřejné akce a vzdělávací aktivity a formuluje nové názory a doporučení ke zlepšení domácí a evropské politiky.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ve středu 24. dubna proběhla v rámci cyklu Café Evropa debata na téma „Budoucnost energetiky v Česku – jak dále snižovat závislost na fosilních palivech?“.

V úvodu debaty se řešil zejména odstup od fosilních paliv. Jako první dostal slovo **Vladimír Kubeček**, výzkumný pracovník v Centru pro otázky životního prostředí na Univerzitě Karlově, který se vyjádřil o energetické transformaci ekonomiky jako o výrazné investici, která by se ale v budoucnu měla vyplatit. Ve své části zdůraznil i roli státu v oblasti energetiky, načež navázal **René Neděla**, náměstek ministra průmyslu a obchodu. S tím, co bylo řečeno souhlasil a dodal, že existuje spousta způsobů, kterými může stát podpořit transformaci. Zmínil pak konkrétně zefektivnění spotřeby nebo energetickou gramotnost, která se objevila jako vedlejší efekt dotacemi podporovaných technologií pro výrobu elektřiny z alternativních zdrojů. **Adéla Tesařová**, vedoucí oddělení na Generálním ředitelství pro energetiku v Evropské komisi, pak nemohla nesouhlasit se zmíněnými úvahami a dodala, že energetická transformace energetiky je svěžím větrem pro tradičně uhelné regiony.

René Neděla představil složení českého energetického mixu, který je postaven zejména na jaderné a uhelné energii, alternativní zdroje nehrají zatím zásadní roli. Podle něj je pak klíčové v budoucnosti omezit uhelnou energii, ale držet se té jaderné, která by mohla být doprovázena obnovitelnými zdroji.

Debata pokračovala tématem ruské agrese na Ukrajině a jejím vlivem na energetickou situaci na evropském i českém trhu. Ačkoliv Česko patří v rámci EU mezi země s relativně nízkou energetickou dovozní závislostí, tak značná část této závislosti je právě na Rusku. Adéla Tesařová se jala slova a nešetřila kritikou na podcenění situace s ruským plynem ze strany evropských zemí v době před ruskou invazí. S ostatními hosty se pak shodla, že plyn jako zdroj energie není do budoucna tou správnou cestou, ať už kvůli vysoké ceně nebo kvůli faktu, že plyn často pochází ze zemí, které se do budoucna mohou stát také nestabilními. **Evžen Tošenovský**, člen Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku v Evropském parlamentu, dodal, že do budoucna bude potřeba nalézt modus vivendi pro ekonomický vztah s Ruskem.

Dále se diskuze stočila k tomu, zda kvůli ruské agresi na Ukrajině nemohou jít témata jako klimatická změna a její řešení stranou. Jako první nabídl svůj pohled Vladimír Kubeček, podle kterého bude mít, ačkoliv se to nyní nezdá, situace na Ukrajině pozitivní

vliv v oblasti klimatické změny. S tím později souhlasila i Adéla Tesařová, která zmínila, že ruská agrese na Ukrajině je akorát dalším z důkazů, že fosilní paliva jsou nevhodná nejen z důvodu klimatické změny, ale i energetické bezpečnosti. Zdůraznila význam investic do infrastruktury pro alternativní zdroje, stejně tak jako důležitou roli národních vlád.

Otázka z publika na to, jestli se ceny pohonných hmot budou konečně snižovat, odstartovala úvahy o elektromobilitě. Evžen Tošenovský z Evropského parlamentu představil ekonomické zákonitosti a odpověděl kladně, volně pak navázal právě na elektromobilitu. Domnívá se, že na elektromobilitu nejsme připraveni, co se týče kapacit a sítě, která by byla extrémně zatížena v případě zákazu prodeje automobilů se spalovacími motory. Elektromobilita je podle něj další z ukázkových příkladů, jak se mění naše vnímání plynu a elektřiny, které se rozhodně stanou životně důležitými komoditami a jednou by se mohly stát veřejnými statky. Adéla Tesařová později ocenila, že je elektromobilita v České republice vůbec téma a poznamenala, že dopravní sektor je odvětvím, kde se v evropském kontextu nejméně snižují emise.

Obsáhlá část debaty byla věnována Číně jakožto největšímu emitentovi světa. Vladimír Kubeček poskytl rozdílnou perspektivu, když uvedl, že ačkoliv v absolutních číslech Čína největším emitentem světa je, tak když se podíváme na objem emisí na hlavu, není to tak zlé. Více než 50 % investic do obnovitelných energií na světě navíc pochází právě z Číny. Evžen Tošenovský doplnil, že jednání s Čínou a snaha ji z pozice evropských institucí ovlivnit je takřka beznadějná. Navíc zmínil celosvětové nepochopení způsobu, se kterým se Evropa vypořádává s klimatickou krizí – cesta restrikcí a omezení namísto pozitivní motivace. René Neděla dodal, že Evropská unie klade zbytečně moc podcílů, ve kterých se nikdo nevyzná. Namísto toho by se všemi kapacitami měla snažit dosáhnout hlavních cílů, které mohou způsobit změnu, jimiž je například efektivní spotřeba, snížení emisí a vylepšení energetického mixu.